
“ЧИТАМ ПА ШТА” 2021

citampasta@citampasta.rs citampasta.rs

Нађа Маловић 6/3, ОШ “Јован Миодраговић”, Београд
Наставник: Тања Лабан, tanjalaban21@gmail.com, +381641436235

Авантуре Краљевића Марка, Бранко Стевановић

Наслов приказа:

Живот Краљевића Марка

Ова књига представља збирку песама које говоре о животу Краљевића Марка, од његовог рођења до смрти. Писац нас на занимљив, духовит и весео начин упознаје са Краљевићем Марком, његовом породицом, његовим особинама као и авантурама. Песме су доста сличне народним песмама који описују Краљевића Марка као што су “Марко Краљевић и Муса Кесеџија”, “Орање Марка Краљевића”, “Женидба Марка Краљевића” и друге.

Краљевић Марко је српски јунак који представља отпор српског народа према турској власти. Марко је био син српског владара краља Вукашина и писац наводи да је његов отац “владар али кржљавко за разлику од сина јунака који беше на ујака”. Отац му је погинуо у бици на Марици, заједно са својим братом Угљешом. Његов ујак је био војвода Момчило а писац га осликава тако што каже да је имао мушки стас, упорност и јаку мишицу. Мајка му је била Јевросима али писац износи да је према записима из прошлог времена Маркова мајка се звала Јелена или Аљена. Његов брат се звао Андрија, деда Мрња а баба Грубана или Груба.

Писац Марка представља као веома живахно дете, које воли да се игра па је тако правио дворац за вране. Међутим, Марко је био велики јунак и писац у песми “Марково прво јунаштво” каже да се он јунаштву “одао” и пре него што је проходао и проговорио јер се са бауцима борио. Марко је био вео снажан толико да песми “Маркова забава” писац каже да је Марко бацио буздован увис и седам дана чекао да се врати, или је размакивао брда док су остали се такмичили у бацању камења са рамена што писац описује у песми “Такмичење”. Писац Марка пореди у песми “Стрла татаренка” са Робинотом Худом и Виљемом Телом јер је био изузетан стрелац.

Поред тога, писац описује Марка као веома нежног и осетљивог. Када се потукао са братом Андријом, први се разбеснео, и после му је било жао и за мало се заплако зато што је био зао према свом брату. Такође, када је једном приликом ухватио врапца и сурово се играо са њим, због мајчиног прекора он се постидео и задржао врапца који му је постао љубимац. Ово уједно говори да је Марко веома поштовао своје родитеље, нарочито мајку. Када му је отац погинуо, није плакао већ “зубе стиснуо” и себи рекао “На плачи него памти”. Он је био непоткупљив и није узео новац од султана када га је заробио што се описује у песми “Марко и цар”.

Марко је штитио нејаке и није дозвољавао Турцима да муче народ. То се описује у песмама “Рало и волови” и “Марко и Муса” а које представљају обраду народних песама “Орање Марка Краљевића” и “Марко Краљевић и Муса Кесеџија”.

У књизи се појављују и митска бића из народне поезије која говори о Марку Краљевићу. Тако у песми “Маркови конаци” појављује се вила Равијојла, која се са Марком побратимила. Затим аждаја, како каже писац “мала ала”, која је постала његов љубимац.

Писац описује и Марковог чувеног коња Шарца са којим је Марко ратовао и са којим је био од када је био дечак до саме смрти. Шарац је постао познат по песми "Марко пије уз рамазан вино". Поред коња Марко је имао и свог сокола и њега писац описује у песми "Марков соко".

Марко Краљевић је погинуо као старац у бици на Ровинама и писац у песми "Бој на Ровинама" каже да су се ту завршиле све Маркове пустоловине. Пошто је Марко био велики и храбар јунак, на превару су га убили тако што су убице биле маскиране у грању.

Писац често разјашњава шта је легенда а шта су историјски извори и тиме уствари прави разлику од народних песама које су често део митологије. Такође, писац некада пореди време које је било у време живота Марка Краљевића и садашње. У песми "Разлике" каже да су некада момци имали добре коње а сада џипове, да се некада уживало у птичјем цвркуту а сада се чује "из звучника вриска". Такође, писац нас упознаје са речима које су се некада користиле и даје нам објашњење за њих.

Писац ове књиге је Бранко Стевановић. Он је рођен 1966. године у Бачкој Тополи. Писац је за децу и одрасле. Уређивао је листове за децу предшколског и школског узраста. Неке песме и кратке приче су му преведене на руски, русински, мађарски, румунски и бугарски језик. Написао је, поред ове, и књиге: "Трајања", "Никола Врана и голубови", "Врло друштвена игра", "Зоолошка песмарица", "Употреба детета", "Прича о принцу јединцу", "Лепо ти кажем", "Фока из потока" и друге. Добитник је многих награда.